Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Lettfattelig og oppdatert om for tidlig født

Markestad T.

Å være foreldre til et for tidlig født barn

122 s, tab, ill. Bergen: Fagbokforlaget, 2008.

Pris NOK 185

ISBN 978-82-450-0747-3

Det finnes etter hvert flere «populærmedisinske» bøker, både norske og nordiske, om behandlingen og resultater av behandlingen av for tidlig fødte barn. Trond Markestad er en av pionerene innen feltet.

Denne boken er oppdatert med resultater og erfaringer frem til 2008. Men i hovedtrekkene skiller den seg ikke vesentlig fra tidligere bøker om samme emne eller fra dagens viten og kunnskap.

Forfatteren henvender seg i første rekke til foreldre med barn som er født for tidlig, til slekt og venner. Men boken kan også med fordel benyttes av personale som arbeider med for tidlig fødte barn – enten det er på en intensivavdeling eller i oppfølgingen av barna, f.eks. helsesøstre.

Den er rikt illustrert med fine bilder, skjematisk figur og tabeller som gjør forståelsen lettere. Faguttrykkene, som ofte brukes på nyfødtavdelingene, er definert på et godt og forståelig norsk.

Stoffet er logisk bygd opp i totalt ti kapitler, hvorav de åtte første er knyttet til det å være født for tidlig: Årsaker og forekomst, fødsel og tidlig behandling, blodprøver, undersøkelser, behandling, hvordan det går med barna og hva barna trenger i oppveksten. Til slutt er det historiene til tre barn og hvordan de har hatt det i oppveksten – ikke bare «rosenrøde» historier, men realistiske om hvordan utfallet kan bli. Formatet er hendig og et godt stikkordregister gjør det lett å finne frem til de aktuelle emnene.

Det er ingen henvisninger til støttende litteratur, men en henvisning til Sosial- og helsedirektoratets utredning og anbefaling om hvordan for tidlig fødte barn bør følges opp, denne med mange gode litteraturreferanser.

Boken skal ikke erstatte de daglige samtale mellom leger, sykepleiere og foreldre,

men er en god støtte til en bedre forståelse hvis det f.eks. brukes vanskelige faguttrykk, i samtale, journaler og rapporter.

Den anbefales på det varmeste til foreldre og andre med tilknytning til familier med for tidlig fødte barn. I og med at langtidsutsiktene er godt dekket – også med historiene til tre av barna – er den i tillegg nyttig for dem som har født for tidlige for flere år siden.

Den faglige tyngden og den enkle forståelsen gjør teksten nyttig også for personalet som arbeider på en avdeling som behandler for tidlig fødte eller for dem som har oppfølgingen av barna. Og ikke minst, boken er oppdatert til 2008-kunnskap/erfaring uten at det skaper konflikt med tidligere bøker.

Men, spørsmålet til slutt blir: Trenger vi enda en bok om dette emnet?

Ut fra oppdatert informasjon, illustrasjoner og et forenklet språk, blir svaret ja! Men bøkene utfyller hverandre så alle har en plass i informasjonen for ikke å skape usikkerhet og frustrasjoner.

Rolf Lindemann

Intensivavdelingen for nyfødte
Oslo universitetssykehus, Ullevål

Legemiddelgodkjenning – håndbok for interesserte

Tobin JJ, Walsh G.

Medical product regulatory affairs

Pharmaceuticals, diagnostics, medical devices.
283 s, tab, ill. Weinheim: Wiley-Blackwell, 2008.

Pris EUR 75

ISBN 978-3-527-31877-3

Dette er en kondensert oversikt over de viktigste reglene for godkjenning av legemidler og medisinsk utstyr i EU og USA. Sammenlikningen mellom EU og USA er en styrke ved boken. Regelverket er etter hvert blitt meget komplisert, med et utall av direktiver, forordninger, lover og retningslinjer på begge sider av

Atlantehavet. Heldigvis finnes det harmonisering som gjør at forskjellene tross alt ikke er så store når det kommer til målsettingen: At legemidlene som er på markedet, skal være sikre og effektive. Med noen unntak blir de samme legemidlene godkjent i EU og USA.

Det gis en innføring i regelverket for prekliniske og kliniske studier, markedsføringstillatelser og overvåking av legemidler og medisinsk utstyr samt en oversikt over prosessen bak utviklingen av nye legemidler – oppdatert til 2008.

Utviklingen på feltet går imidlertid så fort at denne og andre bøker på dette området ganske raskt blir utdatert. Forfatterne påpeker at det er viktig å bruke EU-dokumentene (direktiver, forordninger) som referanser i tillegg til boken. Etter hvert kapittel er det en liste over de ulike grunnlagsdokumentene både i EU og USA med Internett-adresser. Disse listene gjør det lettere å orientere seg og er verdifulle for dem som vil studere temaet nærmere.

Forfatterens fremstilling av regelverket er tettpakket, men ganske presis. Det er ingen åpenbare feil, men vektleggingen av de ulike avsnittene kan diskuteres. Jeg synes for eksempel at avsnittene om legemiddelovervåking kunne vært mer utfyllende, ettersom dette er et satsingsområde for legemiddelmyndighetene.

For en nybegynner tror jeg boken vil virke tung og litt utilgjengelig. Den er trykt i svart-hvitt og er litt gammelmodig av utseende. Noen av figurene kan virke litt amatørmessige. Språket er nøkternt, men vil nok for mange virke tørt og kjedelig. Sammen med layouten bidrar dette ikke til å øke lesbarheten.

Boken anbefales for dem som har litt kjennskap til godkjenning av legemidler og medisinsk utstyr og som trenger rask tilgang til grunnleggende fakta. Den er ikke detaljert nok til at den dekker behovet som oppslagsverk for dem som trenger mer dyptgripende informasjon.

Steinar Madsen

Statens legemiddelverk
Oslo